

30 november 2016; drs. J.H. (Jurriën) Koops

De ABU wil ten behoeve van het rondetafelgesprek Wet DBA drie zaken benoemen:

- Markteffecten Wet DBA
- Visie lange termijn
- Oplossing korte termijn

Markteffecten Wet DBA

Inventarisatie onder de diversiteit van ABU-leden (uitzendondernemingen, payrollondernemingen, intermediairs van zelfstandigen), en eerder onderzoek door Kantar / TNS, levert het volgende beeld op:

- De huidige situatie, na ommekomst van de recente maatregelen van staatssecretaris Wiebes, heeft de gewenste duidelijkheid en zekerheid voor opdrachtgevers, zelfstandigen en intermediairs niet dichterbij gebracht. De wisselvalligheid en herhaaldelijke wijzigingen in het ZZP-beleid hebben daaraan ook niet bijgedragen;
- Grote opdrachtgevers willen vanwege compliancy duidelijkheid en zekerheid vooraf en bij uitblijven daarvan blijft de deur voor zelfstandigen op slot. Het verlengen van de implementatietermijn vertraagd dat enigszins ;
- Bij MKB opdrachtgevers is er even lucht, maar die blijven vooralsnog afwachten;
- De Wet DBA en Wet Aanpak Schijnconstructies hebben bij (grote) opdrachtgevers gezorgd voor meer kritisch bewustzijn bij de inhuur van arbeid en diensten. Dat lange termijn proces van professionalisering van de inhuur stukt en dat is niet goed voor de markt;
- Intermediairs lopen voorop in de uitvoering van de Wet DBA en de professionalisering van de inhuur getuige het feit dat 63% van hen werkt met een modelovereenkomst, waarvan 79% is goedgekeurd (Kantar/TNS);
- Payrollondernemingen en detacheerders zijn in weerwil van het beeld dat wordt gecreëerd niet de veroorzakers van de huidige problemen, ze zijn deel van de oplossing en zorgen ervoor dat zelfstandigen die door de wet DBA eigenlijk in dienstbetrekking moeten werken, ook kunnen blijven werken.

Visie lange termijn

De ABU ziet voor de lange termijn een oplossing van het vraagstuk zelfstandigen en arbeidsmarkt in de volgende richting:

- Zorg voor een integrale visie en hervorming van de arbeidsmarkt, maatregelen die alleen toezien op regulering flexibiliteit zoals Wet DBA (en Wet Werk en Zekerheid) bieden geen soelaas, zoals CPB recentelijk ook vaststelt;
- Accepteer de diversiteit van arbeidsrelaties als uitgangspunt van beleid en zet de werkende centraal;
- Geef de zelfstandige een eigen plek in ons sociale stelsel. Definieer zelfstandigheid / ondernemerschap niet als afwijking van de werknemer, maar zorg voor een eigen definitie/titel in het domein van de fiscaliteit (Wet op de loonbelasting 1964) en een eigen zelfstandige en volwaardige civielrechtelijke positie naast de werknemer met een arbeidsovereenkomst;
- De ABU is kritisch op de haalbaarheid van sleutelen aan de definitie van de arbeidsovereenkomst en wel in het bijzonder aan de criteria 'gezag' en 'vrije vervanging'. Dat is een sinds 1907 in de praktijk ontwikkelde evenwichtige definitie;
- Zorg voor een gelijk speelveld voor alle werkenden ongeacht contractsoort, met name aan de onderkant van de arbeidsmarkt. Neem de concurrentie op basis van prikkels in de fiscaliteit en sociale zekerheid weg en maak het voor werkgevers weer aantrekkelijk om arbeidsovereenkomsten (o.a. loondoorbetaling bij ziekte) aan te bieden.

Oplossing korte termijn

Vertrouwen komt te voet en gaat te paard en om dat vertrouwen op korte termijn te herstellen is meer nodig dan tot op heden is gedaan. De ABU denkt aan de volgende maatregelen:

- Gooi de Wet DBA op korte termijn niet weg, voordat er nieuwe wettelijke schoenen zijn. Het brengt ons terug bij de onduidelijkheid van de voor-VAR periode. Maak wel duidelijk wat van opdrachtgevers en zelfstandigen, ondanks het uitstellen van de handhaving, wel wordt verwacht ;
- Neem de modelovereenkomst en de wil van partijen als uitgangspunt en laat de feitelijke situatie voorlopig buiten beschouwing, in lijn met voorstel staatssecretaris Wiebes alleen handhaven bij 10 evidente gevallen van fraude;
- Zorg voor de korte termijn voor een duidelijke en werkbare definitie van ondernemerschap (KvK, BTW etc.);
- Hanteer een voor de markt werkbare termijn van maximaal 2 jaar waarbinnen een zelfstandige aanééngesloten bij één opdrachtgever mag werken. Regel verder dat die termijn toeziet op de toekomst en voor (lopende en nieuwe) opdrachten ingaat vanaf heden. Het geeft rust en duidelijkheid aan de getroffen ZZP-markt.